

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPPLEMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

ȘEDINȚA SENATULUI ACADEMIEI

Pe 1 martie curent, a avut loc ședința ordinară a Senatului Academiei de Administrare Publică, care a fost moderată de președintele acestuia, dl Oleg BALAN, rector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar.

La propunerea dlui Andrei GROZA, prim-prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar, Senatul l-a cooptat în componența sa, din oficiu, pe dl Valentin GUZNAC, secretar general-adjunct al Guvernului Republicii Moldova.

Pe agenda de lucru a Senatului Academiei au fost înscrise mai multe chestiuni importante privind activitatea instructiv-didactică și logistică a Academiei de Administrare Publică, printre care „Cu privire la realizarea orelor la studii de master, semestrul I, anul de studii 2015-2016” (informație – dna Maria STRECHIL, director Departament învățământ superior, doctor,

conferențiar universitar); „Cu privire la realizarea Planului de activitate științifică în anul 2015 și aprobarea Planului de activitate științifică al Academiei pentru anul 2016” (raportor – dna Silvia DULSCH, șef Direcție știință și cooperare internațională, doctor, conferențiar universitar); „Cu privire la totalurile organizării și desfășurării procesului de dezvoltare profesională a personalului în anul 2015 și direcțiile de activitate pentru anul 2016” (raportor – dna Aurelia ȚEPORDEI, director Departament dezvoltare profesională); „Cu privire la modificarea și completarea Statutului Academiei de Administrare Publică” (informație – dl Aurel SÎMBOTEANU, prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar); „Cu privire la operarea unor modificări în structura Academiei de Administrare Publică”

(Continuare în pag. 3)

SUMAR

Ședința Senatului Academiei.....	1,3
Oficial.....	2
Conferința tinerilor cercetători.....	1,4
Cooperare internațională.....	5
Administrația publică locală.....	6,7
Viața Academiei.....	8
Întrebați, răspundem.....	9
În lumea științei și tehnicii.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Dragobetele.....	12

Pe 26 februarie curent, la Academia de Administrare Publică și-a ținut lucrările Conferința științifico-practică internațională „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”, desfășurată sub egida Catedrei științe administrative a Academiei. Aflată la cea de-a doua ediție a sa, conferința a trezit un viu in-

DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, a evidențiat semnificația inovativă a acestui forum științific și a mulțumit tinerilor cercetători pentru interesul de a participa la conferință, ceea ce va însemna aportul lor tot mai avansat în dezvoltarea și modernizarea administrației publice în țara noastră.

Tinerii cercetători pentru o administrație publică eficientă

teres în rândurile tinerilor cercetători, pentru care a fost deschisă o cale sigură de aprofundare a cercetărilor și avansarea în lumea științei. Astfel, pentru actuala conferință și-au manifestat interesul de a participa peste 50 de tineri cercetători din cadrul Academiei de Administrare Publică, precum și din alte instituții de învățământ superior și de știință din republică și din afara țării, precum România, Cehia, Bașkortostan (Federația Rusă), Kazahstan.

Inaugurând sesiunea plenară a Conferinței, dl Ion

DI Oleg BALAN, rectorul Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar, referindu-se la actuala ediție a conferinței, a subliniat că evenimentul se înscrie în frumoasele tradiții ale Academiei, printre care conferințele anuale din mai, consacrate Zilei Academiei de Administrare Publică, conferințele Catedrei științe juridice cu tematica drepturilor omului etc. Adresându-se tinerilor cercetători, Domnia sa a remarcat faptul că acest forum științific oferă o nouă

(Continuare în pag. 4)

Situația din sistemul financiar-bancar, discutată la CSS

Președintele Republicii Moldova, dl Nicolae Timofti, a prezidat prima ședință a Consiliului Suprem de Securitate (CSS) din acest an.

La ședință, a fost evaluat Raportul de activitate a Consiliului pentru anul 2015, prezentat de către secretarul CSS, consilierul prezidențial Alexei Barbăneagră, și a fost aprobată agenda pentru primul trimestru al acestui an.

Astfel, activitatea Consiliului include măsuri de consolidare a situației din sistemul financiar-bancar, evaluarea noilor tendințe ale climatului internațional și regional de securitate, examinarea proiectului noii Strategii de Securitate Națională, precum și posibilitățile de creare a unui sistem integrat de gestionare a crizelor din Republica Moldova.

Un alt subiect al ședinței, propus de către Primul-Ministru al Republicii Moldova, domnul Pavel Filip, a vizat situația din sistemul financiar-bancar din țară.

Conform datelor prezentate de către guvernatorul Băncii Naționale, domnul Dorin Drăguțanu, în prezent situația în sistemul financiar-bancar este stabilă, manifestându-se un echilibru pe piața valutară și o tendință de scădere a ratei inflației.

Președintele Timofti a menționat necesitatea elaborării unui mecanism viabil pentru monitorizarea situației din sistemul financiar-bancar. „Consolidarea sistemului bancar și recuperarea fondurilor deturnate va fi un semnal pozitiv atât pentru cetățeni, cât și pentru principalii parteneri de dezvoltare ai Republicii Moldova”, a menționat șeful statului.

NOTĂ. Menționăm, în această ordine de idei, vizita recentă a delegației Fondului Monetar Internațional în Republica Moldova, care a avut misiunea de a evalua actuală situație economică în țara noastră. Misiunea nu a avut însă mandatul de a negocia un program de asistență financiară.

Încheierea unui nou acord cu țara noastră va permite deblocarea finanțării externe și va asigura stabilitatea economică.

Președintele Parlamentului, Andrian Candu, a avut o întrevedere cu grupul de experți ai Misiunii pe justiție a Uniunii Europene.

Speakerul a subliniat că prioritar pentru Republica Moldova este accelerarea implementării Acordului de Asocierie și a reformelor prevăzute, precum și reluarea discuțiilor cu Fondul Monetar Internațional. Potrivit Președintelui Parlamentului, reformele reale și eficiente în justiție și în lupta cu corupția vor contribui la recăpătarea încrederii cetățenilor și a partenerilor de dezvoltare într-un act de justiție independent și transparent.

„Pe agenda Parlamentului există un șir de proiecte importante pentru accelerarea reformei în justiție. Este vorba de Legea cu privire la Procuratură, lectura a II-a și legile conexe, precum și pachetul de integritate”, a precizat Andrian Candu.

Președintele Parlamentului a mai menționat că preluarea bunelor practici și a expertizei europene în justiție va

Întrevedere cu Misiunea pe justiție a Uniunii Europene

consolida capacitățile funcționale ale instituțiilor de drept din Republica Moldova și va eficientiza lupta cu corupția. Totodată, Andrian Candu a declarat că autoritățile elaborează un plan de acțiuni pentru implementarea accelerată a Acordului de Asocierie și DCFTA, care conține inclusiv termenele de implementare și responsabilități.

Misiunea pe justiție a UE se desfășoară în prezent în Republica Moldova la solicitarea președintelui Parlamentului și a Primului-Ministru. Scopul acesteia este de a evalua eficiența activității instituțiilor de drept din Republica Moldova – Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Comisia Națională de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Institutul Național al Justiției, Curtea Constituțională și Oficiul Avocatului Poporului. Concluziile și recomandările Misiunii pe justiție a UE vor fi formulate în primăvară anului curent.

Executivul a aprobat Strategia națională „Diaspora-2025”

În vederea îndeplinirii angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Acordului de Asocierie cu Uniunea Europeană, Guvernul a aprobat Strategia națională „Diaspora-2025”, precum și Planul de acțiuni pentru anii 2016 -2018 pentru implementarea acesteia. Strategia conține acțiuni concrete pentru promova-

rea și respectarea drepturilor cetățenilor țării, indiferent de locul în care se află, consolidarea diasporei Republicii Moldova, prin lansarea unor programe, pentru a extinde rețelele asociațiilor și a crea puncte de conexiune tematice.

De menționat că Programul de activitate al Guvernului pe anii 2016 - 2018 conține un compartiment separat, dedicat diasporei, cu o serie de obiective importante, printre care aprobarea unei strategii naționale în domeniu. În acest context, Strategia aprobată reprezintă cadrul general privind asigurarea coerenței politicilor statului, implementarea unei viziuni comune a Guvernului asupra diasporei.

Totodată, acțiunile strategice au menirea să contribuie la creșterea cooperării dintre Guvern, autoritățile publice centrale și locale, societatea civilă din țară și diasporă. Guvernul își propune să pună în practică activitățile ce se regăsesc în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale „Diaspora-2025”, cu suportul bugetar și al partenerilor de dezvoltare.

În procesul de elaborare a Strategiei au fost consultate comunitățile de moldoveni de peste hotare, societatea civilă, mediul academic din Republica Moldova, precum și partenerii internaționali. Conceptul Strategiei a fost prezentat, discutat și acceptat de către delegații Congresului VI al diasporei moldovenești, desfășurat în septembrie 2014.

NOTĂ. Republica Moldova are o diasporă numeroasă și diversă, stabilită în peste 30 de țări ale lumii. Conform unor studii recente, 520 de mii de cetățeni din Republica Moldova se află peste hotarele țării.

ȘEDINȚA SENATULUI ACADEMIEI

(Sfârșit. Înc. în pag. 1)

(informație – dl Oleg BALAN, rector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar) și o serie de alte chestiuni.

În aceeași ședință a Senatului au fost aprobate temele tezelor de doctorat și confirmați conducătorii științifici pentru doctoranzii anului I, au fost aprobate programele de master la specialitatea Dreptul public, unele aspecte ale salarizării colaboratorilor Academiei pentru anul în curs, nomenclatorul și tarifele serviciilor contra plată, prestate de Academia de Administrare Publică.

Organul suprem de conducere al Academiei a aprobat, de asemenea, Planul editorial al Academiei pentru anul 2016, precum și componența nominală a Consiliilor Științifice Specializate pentru susținerea tezelor de doctor, a Colegiului redacțional al revistei „Administrarea Publică”.

Senatul Academiei a examinat și a aprobat Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Senatului studențesc al Academiei de Administrare Publică, modelele de certificate ale participanților la cursurile de instruire la dis-

tanță, precum și a constituit o Comisie de concurs.

Senatul Academiei a reorganizat Direcția știință și cooperare internațională în alte două direcții – Direcția știință și doctorat și Direcția relații internaționale; Catedra economie și management public a fost reorganizată și ea prin absorbția Catedrei tehnologii informaționale aplicate; denumirile Departamentului învățământ superior și a Bibliotecii au fost modificate în Departamentul studii superioare de master și, respectiv, în Biblioteca științifică.

Rapoarte și informații asupra agendei ședinței Senatului Academiei au mai prezentat Silvia GORIUC, șef

Catedră științe juridice, doctor, conferențiar universitar, Mihai MANEA, șef Secția activitate editorială, Cristian CAINAREAN, masterand, anul I, și alții.

În dezbaterea chestiunilor înscrise pe ordinea de zi a Senatului Academiei de Administrare Publică s-au mai pronunțat dnii Valentin GUZNAC, secretar general-

adjunct al Guvernului Republicii Moldova; Orest TĂRÎȚĂ, șef Catedră științe politice și relații internaționale, doctor, conferențiar universitar; Ion DULSCHI, șef Catedră științe administrative, doctor, conferențiar universitar; Tatiana TOFAN, șef Catedră economie și management public, doctor, conferențiar universitar; Ana GOREA, doctor, conferențiar universitar; Ion TIPA, doctor, conferențiar universitar, și alții.

Ședința Senatului Academiei s-a desfășurat într-o atmosferă lucrativă și creatoare, manifestându-se un spirit de adevărată exigență și principialitate față de problemele examinate, de sinceritate și transparență, ceea

ce inspiră totală încredere în realizarea celor preconizate de forul suprem de conducere al instituției noastre de învățământ superior.

Mihai GHEORGHE

A V I Z

ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

invită reprezentanții mediului academic, ai administrației publice, experții în domeniu să participe la Conferința internațională științifico-practică

„TEORIA ȘI PRACTICA ADMINISTRĂRII PUBLICE”

care își va desfășura lucrările pe data de 20 mai 2016.

Locul desfășurării - **Academia de Administrare Publică, mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100**

Pentru informații suplimentare accesați site-ul AAP: **www.aap.gov.md**

Tinerii cercetători pentru o administrație publică eficientă

(Sfârșit. Înc. în pag. 1)

șansă de a se lansa în domeniul științelor administrative și de a-și aduce contribuția prin activitățile lor practice la dezvoltarea serviciului public. De asemenea, prin participarea la aceste conferințe vă puteți întâlni, comunica, face schimb de experiență, aveți prilejul de a lansa noi idei inovative foarte necesare în ziua de azi, în contextul reformelor administrativ-teritoriale, de a perfecționa administrația publică la nivelul standardelor europene și internaționale, a remarcat dl Oleg Balan, îndrumându-i pe tinerii cercetători să fie activi și perseverenți în activitățile lor pe drumul științei administrației.

Dl Valentin GUZNAC, secretar general-adjunct al Căminului de Stat a Guvernului Republicii Moldova, și-a exprimat satisfacția de a fi prezent la acest forum științific din cadrul Academiei de Administrare Publică, pe care o cunoaște din primii ani de la fondarea sa. Aici a făcut studiile de masterat, participând la cursuri de dezvoltare a măiestriei profesionale, ceea ce i-a ajutat foarte mult în activitățile sale anterioare în diverse funcții ale administrației publice centrale, la care a revenit de curând.

Este o inițiativă foarte binevenită a Academiei de a organiza asemenea conferințe a tinerilor cercetători în domeniul serviciului public, deoarece acum ca niciodată sunt necesare cadre înalt cal-

ificate atât la nivel central, cât și local, fiindcă sunt multiple probleme serioase privind reformarea administrației publice. Vom veni cu solicitări la Academie, a specificat dl Valentin Guznac, pentru propuneri, idei și inițiative privind modernizarea serviciului public și voi, tinerii cercetători, aveți șansa să vă implicați nemijlocit în activitățile de modernizare a

toratul reprezintă cea de-a III-a treaptă a învățământului superior și acest lucru a fost consfințit prin lege. Ceea ce trebuie să conștientizăm, a specificat Domnia sa, ține de faptul că doctoratul presupune o simbioză a educației și a cercetării, având trăsături distincte în procesul tradițional de instruire din sistemul național de educație.

În continuare, Dumneaei s-a referit la evoluția științei doctorale la nivel european, la educația doctorală, cine poate face Școala doctorală. În acest context, a subliniat fap-

tul că se cere o abordare foarte serioasă a acestei științe, deoarece Republica Moldova mai are mult până a se alinia la performanțele țărilor europene. Astfel, la noi numărul de doctoranzi este de 15 la 1000 de studenți, iar în majoritatea țărilor europene acest indicator este de 35 – 100. Dar sunt tendințe vădite pentru a schimba situația, fiind adoptat noul Cod al Educației, care prevede fondarea în instituțiile de învățământ superior a Școlilor doctorale. O astfel de școală a fost creată și în cadrul Academiei de Administrare Publică, fapt ce deschide noi perspective pentru tinerii cercetători de a susține aici doctorantura.

Unul dintre actualii doctoranzi ai Academiei de Administrare Publică este dl Veaceslav BULAT, director al Institutului de Dezvoltare Urbană, care a prezentat la această conferință raportul „Evaluarea performanței

prestării serviciilor publice la nivel local”. Este o lucrare de pionierat, deoarece aceste cercetări și investigații sunt, practic, la nivel incipient. Or, evaluarea performanței prestării serviciilor publice este o pârgie, un factor mobilizator în perfecționarea acestor servicii.

Un element inovator în acest domeniu, a subliniat dl Veaceslav Bulat, este implementarea cooperării inter-comunitare, prin care mai multe primării și-au unit eforturile pentru a presta servicii de calitate și care reduce cu mult cheltuielile autorităților locale. Au fost abordate mai multe probleme privind evaluarea performanței prestării serviciilor.

După sesiunea plenară, conferința a continuat cu sesiuni de lucru în cadrul a trei ateliere: „Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice”, „Probleme actuale privind dezvoltarea regională și eficiențizarea administrației publice locale” și „Fenomene politico-administrative, de drept și sociale în administrația publică”.

Participanții la conferință au adoptat o rezoluție în care se menționează că perfecționarea în continuare a sistemului administrativ al țării este un factor predominant în afirmarea Republicii Moldova în calitate de stat european modern. În acest context, tinerilor cercetători le revine misiunea de onoare de a se încadra plenar în realizarea acestor deziderate de interes național, valorificând creativ în practică ideile inovatoare ale cercetărilor lor în diversele domenii ale științei administrației.

Rapoartele și lucrările participanților la conferință au fost editate într-o culegere de o bună ținută poligrafică „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”.

Ion AXENTI

A fost semnat Acordul de colaborare cu Academia Serviciului de Stat și Administrării din Baškortostan

Pe 26 februarie 2016, Academia de Administrare Publică a semnat un Acord de colaborare cu Academia Serviciului de Stat și Administrării de pe lângă Guvernatorul Republicii Baškortostan (Federația Rusă).

Obiectivele acestui Acord de colaborare sunt de a face schimb de experiență în scopul perfecționării cadrelor de

funcționari publici, precum și de cooperare în sfera experiență.

învățământului și cercetărilor științifice în domeniul serviciului public și politicilor de stat.

În acest document sunt stipulate diverse direcții de colaborare și schimb de

Din partea Academiei de Administrare Publică a Republicii Moldova Acordul a fost semnat de rectorul Oleg BALAN, iar din partea Academiei Serviciului de Stat și Administrării de pe lângă Guvernatorul Republicii Baškortostan (Federația Rusă) - de rectorul Serghei Lavrentiev, reprezentat de Dinara Minnigulova, șef de catedră.

Cor. „F.P.”

Ambasadorul Republicii Turcia în vizită la Academie

Pe 23 februarie curent, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de lucru ES Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Turcia în Republica Moldova, Mehmet Selim KARTAL. Domnia sa a avut o întâlnire cu corpul profesoral-didactic și masteranzii Academiei.

Prim-prorectorul Academiei, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, l-a salutat cordial pe înaltul oaspete și a menționat faptul că la Academie a devenit deja o frumoasă tradiție de a organiza întâlniri cu personalități marcante din țară și de peste hotare: politicieni, oameni de știință, de artă și de cultură, ambasadori, reprezentanți ai organizațiilor internaționale. Cât privește Ambasadorul Turciei în Republica Moldova, Domnia sa a mai vizitat Academia, ținând prelegeri și discursuri pline de conținut privind cooperarea internațională și regională, dezvoltarea relațiilor bilaterale dintre Turcia și Republica Moldova

La această întâlnire, Ambasadorul Mehmet Selim Kartal a prezentat o prelege-

re cu tema „Geopolitica Mării Negre și relațiile Turciei cu țările vecine la etapa actuală”. Subliniind scopul acestui discurs, Dumnealui a ținut să accentueze: „Astăzi, aș dori să abordez provocările economice și politice din regiunea Mării Negre și să împărtășesc unele informații despre poziția Turciei în politica sa externă privind regiunea. Mai mult decât atât, aș dori să mă pronunț pe scurt asupra relațiilor actuale moldo-turce”.

În această ordine de idei, Domnia sa a menționat că regiunea extinsă a Mării Negre trebuie să depășească mai multe provocări atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Respectul față de integritatea teritorială, stabilitatea politică, creșterea economică durabilă și incluzivă, combaterea corupției, reformele pe mai multe planuri, securitatea energetică, incluziunea socială, combaterea șomajului și crearea locurilor de muncă se află în centrul acestor provocări. Fiind o punte între civilizațiile de Est și Vest, politica externă

multidimensională, constructivă, proactivă, realistă și responsabilă a Turciei este unul dintre cele mai importante instrumente în realizarea scopurilor sale naționale și internaționale. În acest context, un rol major îl are Turcia în cadrul Organizației pentru Cooperare Economică la Marea Neagră, care găzduiește sediul central al Organizației, precum și Secretariatul Internațional Permanent la Istanbul.

O atenție deosebită a acordat Ambasadorul relațiilor economice și comerciale dintre Turcia și Moldova, care s-au dezvoltat considerabil în ultimii ani. Volumul comerțului nostru bilateral a crescut aproape de 5 ori din 2003 și a ajuns până la 550 de milioane de

dolari în 2014. Cu toate acestea, există potențial pentru a dezvolta aceste relații, odată cu semnarea de către Turcia și Moldova a Acordului de liber schimb.

Prelegerea diplomatului turc a fost completată de o serie de întrebări ale profesorilor și masteranzilor Academiei privind politica internațională și regională a Turciei, precum și relațiile bilaterale moldo-turce, la care Excelența Sa a dat răspunsuri exhaustive și în cunoștință de

cauza.

În încheiere, dl Andrei Groza a oferit oaspetelui o plachetă cu imaginea Academiei în semn de recunoștință pentru colaborare, Ambasadorul Mehmet Selim Kartal fiind invitat să mai viziteze Academia.

Luminița BOICIUC

Recent, Olanda, Italia, Norvegia, Bosnia și Herțegovina și Republica Moldova au semnat în orașul Alblaserdam, Olanda, un Acord de parteneriat în cadrul Proiectului CRISMAS „Comunitate pentru Evaluarea și Managementul Riscurilor”. Reprezentanții a cinci țări-partenere diferite și-au unit eforturile pentru a face schimb de experiență și a dezvolta politici locale de management al riscurilor dezastrilor în baza metodologiilor olandeze de evaluare a riscurilor și a capacităților locale. Republica Moldova a fost reprezentată la această conferință de lansare a Proiectului de Consiliul raional Ungheni.

Vă propunem în continuare un interviu cu dna Ludmila GUZUN, președintele raionului Ungheni, semnatara Acordului respectiv de parteneriat.

Managementul riscurilor de dezastră implementat în premieră în raionul Ungheni

CORRESPONDENTUL:
D-voastră ați avut onoarea să reprezentați țara noastră și să semnați acest Acord al Proiectului de evaluare și management al riscurilor de dezastră, un proiect de pionierat pentru republica noastră. Cum a fost selectat raionul Ungheni pentru a fi partener al acestui proiect european?

Ludmila GUZUN: Proiectul CRISMAS este finanțat de Direcția Ajutor Umanitar și Protecție Civilă a Comisiei Europene/DG-ECHO. Raionul Ungheni a fost selectat în calitate de partener la recomandarea unor experți internaționali care l-au identificat, împreună cu orașul Ungheni, ca autorități publice locale cu o experiență bogată în implementarea proiectelor transfrontaliere și în atragerea fondurilor externe.

COR.: Care sunt obiectivele și scopurile Proiectului CRISMAS?

L. G.: Proiectul CRISMAS își propune să sprijine regiunile și orașele partenere în implementarea metodologiilor de evaluare și administrare a tuturor riscurilor de hazarde, incluzând dimensiunea de cooperare transfrontalieră și sectorială. Proiectul va construi o comunitate largă la nivel european pentru specialiștii din structurile guvernamentale, responsabili de evaluarea și managementul riscurilor, în vederea încurajării cooperării și schimbului de experiență

în cadrul Uniunii Europene și va îmbunătăți legăturile dintre politicile locale și actorii implicați în ciclul managementului riscurilor de dezastră (prevenire – pregătire – răspuns – recuperare).

COR.: Ce înseamnă pentru raionul Ungheni implementarea acestui proiect și care vor fi actorii implicați în aceste activități?

L. G.: Raionul Ungheni, datorită amplasării sale geografice și a potențialului economic existent, poate fi afectat de diferite tipuri de dezastră sau situații excepționale cu caracter natural (inundații, cutremure de pământ, alunecări de teren, ninsori, polei puternic, vânt, grindină, ploi torențiale, vârtăjuri), cu caracter biologic-social (epidemii) și cu caracter tehnogen (avarii cu pericol de degajare a substanțelor chimice periculoase, a substanțelor radioactive, incendii, explozii și accidente de transport). Dezastrărele generează numeroase pierderi de vieți omenești și pagube materiale, care afectează direct dezvoltarea

economică și socială a unei localități. Dezastrărele au devenit tot mai frecvente, fiind din ce în ce mai greu de prognozat. În aceste condiții, e necesar ca eforturile de prevenire a dezastrilor și de atenuare a impactului lor asupra societății să devină părți integrante ale politicilor de dezvoltare durabilă a localității, abordare care este promovată de Proiectul CRISMAS prin activitățile propuse.

În cadrul Proiectului CRISMAS, vom începe cu evaluarea riscurilor raionului Ungheni, iar rezultatele vor fi incluse în Strategia raională de management al riscurilor de dezastră, care va include măsuri ce trebuie întreprinse înaintea, în timpul și după producerea dezastrilor. Un mare avantaj în procesul de elaborare a Strategiei raionale de management al riscurilor este, că vom putea prelua experiența orașelor și regiunilor țărilor-partenere în proiect și în, mod special, experiența partenerilor din Olanda, acumulată în proiectele anterioare MiSRaR și PRISMA.

La nivelul raionului Ungheni, va fi instituit un grup de lucru, alcătuit din specialiști locali (reprezentanți ai autorităților publice locale, sectorul privat și societatea civilă), care va participa la evaluarea riscurilor, analiza situației din raion, elaborarea profilului situațiilor excepționale în raionul Ungheni și elaborarea Planului de acțiuni pentru Strategia

raională de management al riscurilor de dezastră cu măsuri și idei de proiecte concrete. Această Strategie va asigura rezistența raionului Ungheni la dezastră.

COR.: Ce va urma după finalizarea proiectului?

L. G.: Pe de o parte, Proiectul CRISMAS își propune să fie punctul de plecare pentru crearea unei comunități de experți publici din domeniul managementului riscurilor de dezastră, care se vor sprijini reciproc și vor sprijini și alte structuri publice locale pentru dezvoltarea în continuare a capacităților de evaluare și management al riscurilor (și după finalizarea proiectului).

Pe de altă parte, în scopul implementării Strategiei raionale de management al riscurilor, împreună cu experții din Olanda, vom căuta surse externe pentru realizarea măsurilor și implementarea proiectelor prioritare în strategie, fapt ce ne va permite să prevenim raionul Ungheni de diverse riscuri de dezastră.

Cu alte cuvinte, **Strategia raională de management al dezastrilor** este un răspuns la necesitatea stringentă de a susține eforturile comune continue pentru asigurarea rezistenței la dezastră a localităților raionului Ungheni. Apoi, este concepută și va fi elaborată în contextul unei abordări integrate a managementului riscurilor, care se conține în *Cadrul de acțiuni*

(Continuare în pag. 7)

Managementul riscurilor de dezastre implementat în premieră în raionul Ungheni

(Sfârșit. Înc. în pag. 6)

pentru reducerea riscurilor de dezastre pentru anii 2015-2030 (Cadrul de acțiuni Sendai), aprobat de ONU.

Strategia raională de management al dezastrelor va consolida sistemul actual de management al riscurilor de dezastre al raionului Ungheni și va stimula creșterea rolului autorităților publice locale, a Consiliului raional, implicit și a Consiliilor locale, a instituțiilor abilitate și a societății civile, în ansamblu, în acest domeniu. Această Strategie va fi un argument justificativ în domeniul managementului riscurilor de dezastre pentru accesarea în continuare a fondurilor externe.

COR.: În ce măsură această practică de manage-

ment al riscurilor ar putea fi aplicată și în alte raioane?

L. G.: În contextul, în care vom avea în curând o *Strategie Națională de Management al Riscurilor Dezastrelor* aprobată, iar reducerea riscurilor de dezastre constituie o provocare și un obiectiv major asumat la nivel internațional, strategiile locale sunt drept argument că autoritățile publice locale conștientizează și se angajează în mod sistemat-

ic să impulsioneze cooperarea între actorii locali pentru reducerea riscurilor dezastrelor. De exemplu, orașul Ungheni este prima localitate, care are o astfel de strategie elaborată cu suportul financiar al PNUD Moldova prin *Proiectul „Reducerea Riscurilor Climatice și Dezastrelor, Faza II”* și raionul Ungheni este primul din Republica Moldova care va avea în curând o astfel de strategie, elaborată în cadrul Proiectu-

lui CRISMAS, urmare căreia vom putea atrage fonduri naționale și europene pentru implementarea acțiunilor și proiectelor de prevenire și reducere a riscurilor de dezastre.

Această practică va putea fi posibilă de diseminat cu ușurință și în alte raioane, doar să existe voința decidenților politici la nivelul administrațiilor publice ale acestora și să fie înțeleasă necesitatea elaborării politicilor publice în domeniul reducerii riscurilor de dezastre, bazate pe stimularea și încurajarea cooperării actorilor locali pentru prevenirea și reducerea riscurilor de dezastre.

Proiectul va fi implementat pe parcursul anilor 2016 – 2017.

**Interviu realizat de
Vlad IONAȘCU**

Politica standardelor duble în soluționarea conflictelor teritoriale

Aceasta a fost tema conferinței științifico-practice internaționale, organizată pe 25 februarie curent la Academia de Administrare Publică, în colaborare cu Ambasada Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova. La lucrările conferinței au participat colaboratori ai Ambasadei Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova, cercetători din Republica Moldova, Azerbaidjan, Ucraina, Israel, cadre didactice și masteranzi ai Academiei de Administrare Publică, reprezentanți ai unor organizații nonguvernamentale.

Prim-prorectorul Academiei de Administrare Publică, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, a menționat în deschiderea conferinței, că politica standardelor duble este o problemă acută în istoria contemporană, ea fiind prezentă în orice domeniu și, îndeosebi, în soluționarea conflictelor interstatale după anii '90 ai secolului trecut, odată cu

apariția noilor state independente ca urmare a destrămării U.R.S.S.

DI Namig Hasan Oglu ALIYEV, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Azerbaidjan

în Republica Moldova, a prezentat un raport la tema politicii standardelor duble în soluționarea conflictelor teritoriale cu referire la evenimentele care au avut loc în regiune acum 24 de ani.

Asupra diverselor aspecte geopolitice și regionale au vorbit politologul Viorel CIBOTARU, doctor, conferențiar universitar, profesor

la Academia de Administrare Publică, Mehceti ALIEVA, doctor, lector superior la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Azerbaidjan, Aurelia GRIGORIU, ex-avocat parlamentar al Republicii Moldova, Arif GULIEV, doctor, profesor la Universitatea Națională a Aviației din Ucraina, Arie GUT, expert din Israel în domeniul relațiilor internaționale.

Participanții la conferință au adresat mai multe întrebări în contextul tematicii conferinței, la care au primit răspunsuri argumentate, fiind, în ansamblu, enunțate căile civilizate de soluționare a conflictelor teritoriale prin respectarea necondiționată a unui standard în conformitate cu dreptul internațional privind integritatea teritorială și suveranitatea statelor lumii.

Vitalie NICA

Întâlnirea colegiului redacțional al revistei „Administrarea Publică” cu cititorii

Pe 25 februarie curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc o întâlnire a Colegiului redacțional

diplomației, colaborării cu instituțiile europene și internaționale; cercetările privind sfera relațiilor eco-

Alexandru GRIBINCEA – doctor habilitat, profesor universitar, Serafim ISAC – primar al satului Chidighici, municipiul Chișinău, Constantin SOLOMON – doctor habilitat, profesor universitar, Thomas SCHMITZ – doctor, profesor, metodist în Departamentul dezvoltare profesională, expert al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Nighina AZIZOV – doctorandă, Rodica SOBIESKI-CAMERZAN – șefa Bibliotecii Academiei de Administrare Publică, Tatiana KAIGORODOV – director general al Tipografiei S.C. „Elan-Poligraf” SRL, Mihail MANEA – șef al Secției activitate editorială, și alții au evidențiat în luările lor de cuvânt contribuția importantă a revistei în extinderea procesului de cercetare și dezvoltare a administrării publice din republică, au menționat realizările incontestabile în reflectarea problemelor ce țin de teoria și practica administrării publice, evoluția societății civile și edificarea statului de drept,

lansat unele propuneri și au formulat mai multe idei în vederea diversificării tematicii materialelor și ameliorării calității lor științifice.

Vorbitorii au făcut mai multe propuneri în vederea sporirii nivelului științific-aplicativ al revistei, printre care lansarea unor ediții speciale, în care să se ia în dezbateri diverse probleme cu caracter teoretic și practic, organizarea unor atare întâlniri și mese rotunde cu funcționarii publici și primarii din raioanele republicii, schimbul de experiență cu alte publicații similare de peste hotare, publicarea unor materiale despre personalitățile marcante din domeniul cercetării procesului de administrare publică, întreprinderea măsurilor necesare în vederea avansării revistei pe scara profesională.

Biblioteca Academiei de Administrare Publică, în sala de lectură a căreia s-a desfășurat respectiva activitate de pionierat, a vernisat o expoziție consacrată căii parcurse de această

al revistei „Administrarea Publică” cu cititorii și autorii acesteia. Întâlnirea a fost inaugurată și moderată de dl Aurel SÎMBOTEANU, prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar, care a menționat în debutul ședinței: „Odată cu fondarea, în anul 1993, a Academiei, a fost inițiat nu numai procesul de instruire inițială și continuă a cadrelor pentru administrația publică, dar au demarat și cercetările științifice în domeniul administrației publice. Pentru facilitarea acestui proces, alături de alte activități, la inițiativa primului rector, regretatul Mihail Platon, a fost fondată și revista metodic-științifică „Administrarea Publică”, primul număr al căreia a apărut în luna decembrie 1993... Domeniile investigaționale explorate de revista „Administrarea Publică” pe parcursul celor peste 20 de ani de activitate le-au constituit problematica teoriei, istoriei și practicii administrației publice; studiile privind suporturile juridice ale organizării și funcționării administrației publice; elucidarea relațiilor externe, problemelor

nomice și managementului public; investigațiile din sfera etico-comportamentală, culturii administrative, psihologiei conducerii, tehnicilor de comunicare și negociere în cadrul activității administrative; promovarea ideii creării unui sistem informațional modern, care constituie o pârgie de modernizare a administrației publice”.

Participanții la această acțiune științifică – membrii Colegiului redacțional, cadre didactice și științifice de la Academie și de la alte instituții de învățământ superior, doctoranzi și masteranzi, reprezentanți ai organelor administrației publice centrale și locale – Silvia DULSCHI – doctor, conferențiar universitar, șef Direcție știință și cooperare internațională, Tatiana ȘAPTEFRĂȚI – doctor, conferențiar universitar, Tatiana MANOLE – doctor habilitat, profesor universitar,

economia și finanțele publice, relațiile internaționale și integrarea europeană, precum și de instruirea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici, au

publicație metodic-științifică – „Revista „Administrarea Publică” – promotor al științei administrației”.

Gheorghe BĂJENARU

Drepturile și competențele aleșilor locali

ÎNTREBARE. În ce domenii ale vieții publice pot activa autoritățile publice locale?

RĂSPUNS. Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale sunt stipulate în art. 4 din Legea nr. 435/2006.

(1) Pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:

a) planificarea urbană și gestionarea spațiilor verzi de interes local;

b) colectarea și gestionarea deșeurilor menajere, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora;

c) distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale;

d) construcția, întreținerea și iluminarea străzilor și drumurilor publice locale;

e) transportul public local;

f) amenajarea și întreținerea cimitirelor;

g) administrarea bunurilor din domeniile public și privat locale;

h) construcția, gestionarea, întreținerea și echiparea instituțiilor preșcolare și extrașcolare (creșe, grădinițe de copii, școli de artă, de muzică);

i) dezvoltarea și gestionarea rețelelor urbane de distribuție a gazelor și energiei termice;

j) activități culturale, sportive, de recreație și pentru tineret, precum și planificarea, dezvoltarea și gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activități;

k) amenajarea piețelor agricole, a spațiilor comerciale, realizarea oricăror alte măsuri necesare pentru dezvoltarea economică a unității administrativ-teritoriale;

l) instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale;

m) construcția de locuințe și acordarea altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile, precum și pentru alte categorii ale populației;

n) organizarea serviciilor antiincendiar.

ÎNTREBARE. Cine stabilește, în care probleme are dreptul consiliul local să adopte decizii? Unde sunt expuse aceste competențe?

RĂSPUNS. Conform prevederilor art.14, alin. (1) din Legea 436/2006, consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice. Conform studiilor elaborate în contextul priorității de descentralizare, au fost identificate 14 domenii de competență proprie și 99 de atribuții ce revin autorităților APL. Există peste 40 de acte legislative și normative care stabilesc atribuții și norme pentru APL.

Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art. 4 al Legii nr. 435/2006, consiliul local realizează un șir de competențe proprii.

Aceste competențe țin atât de domeniul material, cât și de cel general. În ceea ce privește competența teritorială, autoritățile autonome deliberative își exercită atribuțiile la nivelul unității administrativ-teritoriale: sat (comună), oraș (municipiu), raion. Deci sfera lor de activitate se răsfrânge asupra unui teritoriu concret în unitatea teritorială unde funcționează acest consiliu și unde are drept de inițiativă și de decizie în toate domeniile de interes local.

Însă această competență teritorială desemnează limitele de timp în care autoritatea administrativă aleasă își exercită atribuțiile legale. În cazul consiliilor create în Republica Moldova această perioadă echivalează cu cea a mandatului, adică 4 ani.

Cu toate că Legea nr. 436/2006 stabilește posibilitatea consiliilor de a participa ca subiecți de drept independenți în rezolvarea problemelor de interes local, se cere totuși îndeplinirea unor condiții:

- competența consiliilor se exercită numai în condițiile respectării legii;

- rezolvarea problemelor locale trebuie făcută cu respectarea intereselor generale;

- problemele de interes local, date prin lege în competența altor autorități publice, se realizează de către acestea, ceea ce însă nu exclude sprijinul și colaborarea autorităților deliberative și a celor executive.

Aceste condiții fundamentale decurg din natura unitară a statului și din supremația legii-principiu fundamental al statului de drept.

ÎNTREBARE. După cum vedem din prevederile legii, autoritățile locale au dreptul de a soluționa și a administra în favoarea populației o parte importantă din treburile publice, dar au oare ele și capacitățile necesare? Care este situația în Republica Moldova în această privință?

RĂSPUNS: Există mai multe impedimente în calea realizării de către autoritățile publice locale a competențelor și atribuțiilor lor. După cum se menționează în proiectul Strategiei Naționale de Descentralizare, fragmentarea excesivă a sistemului administrativ-teritorial în Republica Moldova a condus la aceea că 86% din unitățile administrativ-teritoriale au mai puțin de 5.000 de locuitori.

Deși legea prevede un număr minim de 1.500 de locuitori pentru a se putea justifica crearea unei unități administrativ-teritoriale de sine stătătoare, mai mult de 25% dintre acestea, prin excepție, nu corespund normei legislative menționate.

Deși în Legea nr. 764/2001 este prevăzut că unitatea administrativ-teritorială trebuie să dispună de mijloace financiare suficiente pentru întreținerea aparatului primăriei și instituțiilor sferei sociale, majoritatea APL rurale (care reprezintă 94% din numărul total) au, în principal, un rol de reprezentare și nu de asigurare a unor servicii propriu-zise. Aceste APL-uri nu au personalul și nici resursele financiare necesare pentru a asigura funcții mai complexe.

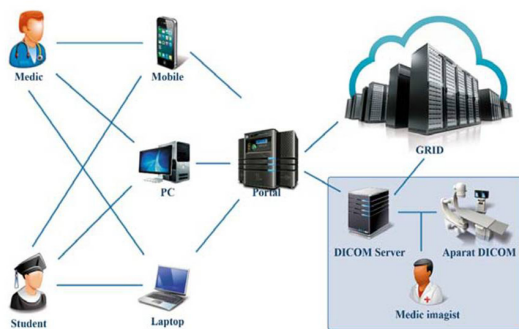
Imposibilitatea obținerii economiilor de scară în furnizarea serviciilor publice locale, din cauza numărului redus al populației pe UAT, pune nejustificat în sarcina autorităților de nivelul al doilea responsabilități ce ar trebui îndeplinite la nivelul întâi și mărește prețul serviciilor publice oferite.

Sistemul informațional „DICOM NETWORK”

Progresul înregistrat în domeniul telecomunicațiilor a generat apariția infrastructurii Internet și dezvoltarea Societății Informaționale. Prosperitatea tehnologică și socială a unei țări este determinată de cunoaștere, de capacitatea umană de asimilare și dezvoltare a tehnologiilor moderne informaționale.

În Republica Moldova se promovează activ dezvoltarea tehnologiilor informaționale. Ca parte componentă a strategiei naționale de dezvoltare durabilă, prin tehnologiile informaționale se înscriu și componentele e-sănătății. Peste 90% din instituțiile medicale (spitale, clinici și

instituții de cercetare) sunt conectate la rețeaua Internet și achiziționează permanent echipamente moderne compatibile cu calculatorul. Multe dintre aceste echipamente medicale formează rezultatul informativ în format DICOM - un standard în domeniul medicinei.

În acest context, a fost lansat proiectul „Sistemul informațional distribuit SID „DICOM NETWORK” (conducător de proiect – Petru Bogatencov). Scopul principal al proiectului

constă în implementarea unui sistem informațional integrat cu oferirea serviciilor privind asigurarea schimbului automatizat de informații în format DICOM, fiind utilizate experiența de elaborare a metodelor de prelucrare a informației, acumulată în cadrul Institutului de Matematică și Informatică al Academiei de Științe a Moldovei, tehnologiile de calcul distribuit GRID, infrastructura de calcul distribuit a Inițiativei Naționale MDGRID NGI și infrastructura magistrală a rețelei științifico-educative a Moldovei RENAM, la care sunt conectate instituțiile de cercetare, medicină și învățământ superior.

Nivelul actual al oportunităților de dezvoltare a segmentului Internet în Republica Moldova pe bandă largă asigură fundamentul

comunicațional necesar pentru a contribui la formarea unor condiții care vor permite stocarea, prelucrarea și difuzarea de studii medicale în format DICOM în toată țara.

SID „DICOM Network” va permite, de asemenea, consultări la distanță, atât de un medic specialist din clinicile naționale centrale, cât și din străinătate.

Impactul științific, tehnologic și socio-economic al sistemului SID «DICOM Network» constituie ridicarea nivelului ocrotirii sănătății în țară și crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea resurselor umane naționale și avansarea gradului de pregătire a specialiștilor autohtoni în domeniul utilizării tehnologiilor avansate informaționale.

Proiectul SID „DICOM NETWORK” este realizat în cadrul Institutului de Medicină Urgentă din Chișinău.

Fabrică inovațională de producere a biogazului

În Republica Moldova, ca și pe plan internațional, este actuală problema protecției mediului ambiant, precum și cea a energiei regenerabile. Astfel, apare tendința creării noilor direcții de activitate pentru rezolvarea acestor provocări.

În această ordine de idei, o echipă de savanți, în frunte cu Veaceslav Doroftei, de la Parcul Științifico-Tehnologic „Academica”, a elaborat proiectul unei fabrici de tip nou de producere a biogazului, fiind aplicată propunerea inovațională de a comasa noțiunile de energie electrică și termică într-un singur proiect de transfer tehnologic. Se are în vedere posibilitatea construirii unei fabrici de biogaz pentru producția de energie electrică și termică. Energia electrică produsă va fi livrată în rețeaua de energie energetică existentă.

Produsul obținut în cadrul proiectului dat va fi o instalație complexă know-how de obținere a biogazului, care, la rândul său, va genera energie

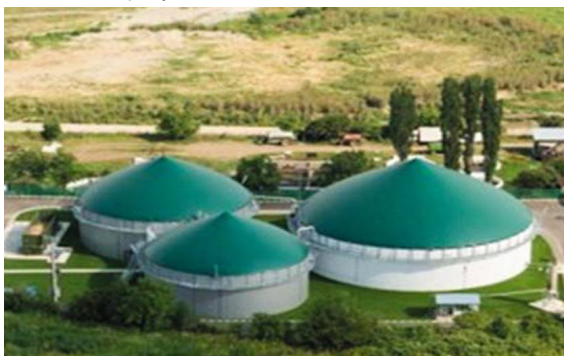
electrică. Urmare a prelucrării deșeurilor animaliere în digester, se obține biogazul propriu-zis, care ulterior este utilizat la CET, generând energie electrică și termică. O cantitate mică din produsul final va fi utilizată pentru necesitățile proprii ale fermei și ale fabricii de biogaz, iar surplusul va fi livrat companiei energetice existente pe piață.

Fabrica de biogaz urmează să fie construită pe lângă o întreprindere de creștere și export a bovinelor din satul Rădoaia, Sângerei, de unde va fi utilizat, în principiu, gunoiul de grajd. Substratul suplimentar poate fi considerat, de exemplu, reziduuri lichide de fermentare de la unitatea de producție a etanolului din Bălți, care sunt în prezent utilizate ca furaje.

Acestea pot fi, de asemenea, folosite pentru biogaz, el fiind un produs gazos, ce rezultă în cursul fermentării anaerobe

(în lipsa aerului) a materiilor organice de diferite proveniențe.

Elementele de noutate și originalitatea invenției se referă la un procedeu de creștere a producției de biogaz din dejecții de bovine, folosind

bacterii selecționate, riguros asociate între ele. Este unică în Republica Moldova pe motiv că este amplasată favorabil în preajma fermei proprii de bovine și va fi asigurată continuu cu materie primă. Capacitatea fabricii este cea mai mare, în comparație cu cele existente.

Invenția propusă constituie cea mai bună cale de abordare a problemei energetice, asigură

posibilitatea monitorizării calității materialului biologic produs, prin micșorarea riscurilor de impurificare, ceea ce se întâmplă la transportarea și procesarea materialului respectiv la uzina de procesare a biogazului.

Proiectul dat este unic și inovațional, deoarece se vor reduce cantitățile de deșeurii animaliere (care dăunează mediului înconjurător în forma sa inițială), iar în urma utilizării lor

se va obține energie electrică, termică și îngrășămintă (nămol fertilizant). Totodată, se va reduce dependența energetică, stereotipul monopolist în acest domeniu, iar în urma acesteia – obținerea unui preț optim la energia electrică. În acest context, o gestionare mai eficientă a deșeurilor animaliere va reduce emisiile de gaze cu efect de seră.

Șef Direcție juridică în arest la domiciliu

Șeful Direcției juridice din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și directorul firmei de construcții SRL „Art Imobiliare SE” au fost reținuți în cadrul unui dosar de corupție. Potrivit informațiilor preliminare, șeful DJ și agentul economic ar fi încercat să corupă un șef de direcție din cadrul MAIA pentru ca acesta să nu susțină, într-un proces de judecată, poziția oficială a ministerului, dar să adopte un comportament favorabil agentului economic.

În fapt, este vorba despre un proces de judecată, inițiat împotriva SRL „Art Imobiliare SE” de către Institutul științifico-practic de horticultură și tehnologii alimentare, subordonat MAIA.

În demersul său, institutul solicita anularea unui contract, încheiat în 2012 între minister și agentul economic, prin care MAIA a dat firmei în arendă un lot de pământ cu suprafața de 1 ha pentru construcția unor locuințe. Dat fiind faptul că blocurile nu au fost construite, institutul s-a adresat în instanța de judecată cu demersul de declarare a nulității

contractului.

Fiind documentate acțiunile persoanelor vizate, CNA a stabilit că șeful DJ, prin înțelegere prealabilă cu directorul firmei, ar fi

comis mai multe tentative de corupere în privința unui șef de direcție din cadrul MAIA, propunându-i diferite sume de bani, inclusiv un apartament în Chișinău, ca acesta să retragă în instanță pretențiile ministerului față de agentul economic.

Drept dovadă a actului de corupere servește și o recipisă, semnată de directorul firmei,

prin care acesta se obligă să ofere funcționarului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare drept mită un apartament sau echivalentul a 25.000 de euro.

Potrivit denunțatorului, omul de afaceri i-ar fi cerut șefului de la MAIA restituirea recipisei întocmite în schimbul unui avans de 1000 de euro, menționând că va achita în rate suma promisă. Ofițerii CNA l-au prins în flagrant pe directorul firmei în momentul, în care transmitea banii funcționarului.

Pe acest caz a fost inițiată o cauză penală, în temeiul art. 325 CP – corupere activă. Dacă vor fi găsiți vinovați, bărbații riscă până la 15 ani de detenție.

În prezent, șeful Direcției juridice a MAIA se află în arest la domiciliu.

Dosar de corupție la CNDDCM

Mai multe percheziții au fost efectuate de către ofițerii anticorupție și procurori într-un dosar, în care sunt vizați directori ai consiliilor republicane și teritoriale ale Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (CNDDCM).

unor cetățeni față de stabilirea gradelor de invaliditate de către CNDDCM. Aceștia au reclamat că șefii Consiliilor ar fi facilitat acordarea gradelor de dizabilitate unor persoane, iar pentru aceste servicii ar fi extorcat diferite sume de bani.

Es-timativ, sumele extorcate pentru un certificat varia u de la 1.000 de lei până

Aceștia sunt bănuți de corupere pasivă, prin extorcare și pretindere de mită de la cetățeni pentru acordarea sau reconfirmarea gradelor de invaliditate.

Potrivit materialelor acumulate, s-a stabilit că, pe parcursul anului 2015, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a recepționat un număr impunător de petiții privind dezacordul

la 15.000 de lei, iar pentru acești bani șefii Consiliilor includeau date denaturate în rapoartele de expertizare și în certificatele privind gradul de dizabilitate.

Potrivit informațiilor preliminare, mijloacele financiare colectate de către șefii Consiliilor teritoriale erau transmise persoanelor publice din cadrul aparatului central al Consiliului național.

Pentru fortificarea probatorului, CNA și procurorii anticorupție au efectuat percheziții în biroul de serviciu al directorului CNDDCM, precum și la locul de muncă al șefilor Consiliilor teritoriale din Chișinău, Bălți și Ceadâr-Lunga.

Urmărirea penală a fost începută în temeiul unei bănueli rezonabile, precum că a fost săvârșită infracțiunea prevăzută de art. 324, alin. (2), lit. b), c) din Codul penal al Republicii Moldova – corupere pasivă.

Mită pentru concluzie medicală

Un medic din Fălești a fost reținut pe ofițerii și procurorii anticorupție, fiind bănuț de corupere pasivă.

Potrivit denunțatorului, acesta ar fi pretins suma de 1.000 de lei de la un cetățean pentru a-i elibera concluzia medicală necesară acordării concediului academic.

Reținerea în flagrant a avut loc în incinta spitalului, unde activa doctorul terapeut.

Pe acest caz a fost pornită o cauză penală, în temeiul art. 324, alin. 2, lit. c) al Codu-

lui Penal al Republicii Moldova.

Dacă va fi găsit vinovat, suspectul riscă o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 6.000 la 8.000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

Dragostea și frumosul vor salva omenirea

Pe 24 februarie sunt sărbătorite Dragobetele, ziua iubirii și dragostei la români. Ziua lui Dragobete, zeul tinereții, al veseliei și al iubirii, are origini străvechi. Dragobete este un personaj preluat de la vechii daci și transformat ulterior într-un protector al tinerilor și patron al iubirii. Urmând firul anumitor legende populare, se pare că Dragobete (numit și „Cap de primăvară”, „Năvalnicul” sau „Logodnicul Păsărilor”) nu era nimeni altul decât fiul babei Dochia, un flăcău extrem de chipeș și iubăreț, care seducea femeile ce îi ieșeau în cale. Dragobete a rămas însă până în ziua de astăzi un simbolul suprem al dragostei autohtone.

E bine că această frumoasă tradiție este perpetuată de tineri întru dăinuirea ei de neam, precum s-au distins elevii liceului teoretic „Ștefan cel Mare” din Rezina.

Are adolescența ascunsă în taințele sale frumoase momente ce-și lasă amprente pe inima tânără avântată în goana emoțiilor. Sufletele tinere tresaltă la contactul cu darul eternității – dragostea. Frumos este acest sentiment, frumos este timpul îmbibat de dragoste, frumos este omul ce simte iubirea, frumoasă este viața.

Dragostea și frumosul se vor trăie în inimile pure și încăpătoare ale elevilor liceului teoretic „Ștefan cel Mare” din orașul Rezina. Sunt stările cântate pe strunele tainice de vis, iar făclia dragostei aprinde simțirile și încălzește inimile umplute de fericire și sentimente.

Ca o zi promițătoare a primăverii, cu farmecul cald și dulce ce umple întreaga ființă, a fost organizat de către elevii clasei a XII-a „A” evenimentul cu genericul „Dragostea și frumosul vor salva omenirea”, dedicat sărbătorii autentice Dragobetele. Tinerii din liceu au

așteptat a c e s t p r i l e j ca să demonstreze că sentimentul dragostei plan e a z ă și peste sufletele lor cu- rate și visătoare. Cinci perechi de fete și băieți din clasele a VIII-a – a XII-a s-au avântat în concursul intuiției și creativității pentru a demonstra puterea miraculoasă a dragostei prin promovarea a tot ce este frumos: talent, sentiment, atitudine, gust, devotament.

Cu gingășie se dezvelea din sufletele lor fiorul primăvărat, ce cu parfumul său subțire umplea spațiul de vraja frumoasei trăiri. Probele, ce au fost propuse, s-au dovedit a fi adevărate testări ale abili-

tăților de comunicare și prezentare a ceea ce este suprem sufletului uman.

Tinerii au demonstrat că, în pofida implacabilului fenomen, că lumea se schimbă, se perindă, se înnoiește în iureșul neconținut al timpului, gustul frumosului și sentimentul dragostei vor dăinui în inimile tuturor îndrăgostiților. Pentru cei mai tineri avântați în concurs, a fost un moment de înălțare peste barierele emoționale. Ei au demonstrat că sunt exponenții generației ce va salva lumea, trecând

peste neputințe, prin luptă și insistență. Această sărbătoare extrașcolară a dat valoare faptelor noastre educative, orientate spre formarea tinerei forțe care este o za de legătură între generații ce contribuie nemijlocit la sporirea binelui, frumosului și adevărului. Sufletele mari ale îndrăgostiților s-au bucurat de aprecierea colegilor și a profesorilor.

Am descoperit că iubirea înnobilează ființa umană, o face mai bună, demnă de stimă și admirație. În marele univers școlar noi, profesorii, ne considerăm cu adevărat împliniți, când aportul nostru se sprijină pe demnitate și omenie, pe talent și dăruire, pe receptivitate și apreciere. Este momentul când se adevărește ideea că frumosul nu are secrete, vine spontan dacă muncеști în permanență pentru el.

Carolina COJOCARU,
dirijinta clasei a XII-a „A”
liceul teoretic
„Ștefan cel Mare,” Rezina

Abonarea 2016

Continuă abonarea pentru anul 2016 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef Secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Luminița BOICIUC - redactor

Vitalie NICA - redactor, designer

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 02.03.2016

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicația a Academiei de Administrare Publică.